

"Селото Бабчор беше гнездо на партизаните. На Бабчор, како што рече еден партизан, го изедовме не само лебот, туку и класјето. Како деца им помагавме на партизаните и извршувавме курирски задачи. Следејќи ги постапките на моите двајца браќа и јас доброволно им се придружив на партизаните", раскажува Јован Манов.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

НЕМАВМЕ НИКАКВИ ПРАВА. НЕ САМО ШТО НЕ МОЖЕВМЕ ДА УЧИМЕ НА МАЈЧИНИОТ ЈАЗИК, ТУКУ ВООПШТО И НЕ МОЖЕВМЕ ДА ПРОДОЛЖИМЕ СО ОБРАЗОВАНИЕТО

БАБЧОР ГОРЕШЕ, А МОНАРХОФАШИСТИТЕ ФРЛАА БУРИЊА БЕНЗИН!

Некогашниот учесник во Граѓанската војна во Грција, Јован Манов, е роден во 1931 година во село Бабчор, Костурска околина. Основно училиште завршил на грчки јазик, но дома со своето семејство зборувал на мајчиниот македонски јазик. Во однос на употребата на македонскиот јазик, Манов потенцира дека тоа било особено тешко за време на Метакасовата диктатура. Во тоа време имало луѓе кои оделе под прозорците за да слушнат дали некој зборува на македонски јазик, а за тие лица следувало казна. За зборување на македонски јазик била казнета и мајка му на Јован. Таа воопшто не знаела да зборува на грчки јазик, а кога на пазар носела дрва за продавање, често пати ѝ се случувало на магарето да му прозбори на македонски, за што ја казнувале парично или ја затворале по ден-два.

Нашiot соговорник потекнува од револуционерно семејство. Семејството го сочинувале осум деца - четири машки и четири женски. Јован бил најмлад од

машките. Неговиот татко 12 години лежел во затвор на островите, а истото се случило и со брат му. По излегувањето од затвор татко му поживеал кратко време. Манов се вклучил во Граѓанската војна во 1946 година, како член на 105. бригада.

"Немавме никакви права. Не само што не можевме да учиме на мајчиниот јазик, туку воопшто и не можевме да продолжиме со образованието. За такво нешто требаше или да бидеме гркомани, или деца на попови, или да имаме пари", вели Манов.

Селото Бабчор, како што раскажува нашиот соговорник, било гнездо на партизаните.

"На Бабчор, како што рече еден партизан, го изедовме не само лебот, туку и класјето. Како деца им помагавме на партизаните, извршувавме курирски задачи. Следејќи ги постапките на моите двајца браќа и јас доброволно отидов во партизани", раскажува овој борец.

Се потсетува и на случката кога неговиот татко бил затворен затоа што се

обидел да скрие партизан.

"Еден партизан од нашето село дојде за да го нахраниме, но некој од соседното село нè шпионирал. Дојде грчката полиција и ја претресоа куќата, но не најдоа ништо. Потоа ја обиколија колибата во која го засолнивме партизанот и за баксуз го пронајдоа. Најстрого беше забрането да се хранат партизани. Го земаа партизанот, а со него и татко ми и брат ми", вели Манов.

Во тоа време главната дејност ја вршела Комунистичката партија на Грција, иако постоел и НОФ, кој соработувал со КПГ. Овој некогашен борец бил директно на фронтот. Учувствувал во борбите на Малимади, Грамос, а во мај 1948 година во Гревена бил ранет од минофрлач.

"Сакавме да го заземеме гратчето, но целото засвети од рафалите и едвај живи се извлековме. Потешко ранетите со магариња ги однесоа до албанската граница каде имаше партизанска болница. Нè преврзаа, а потоа мене и останатите партизани со воени камиони нè однесоа во Корча. Таму сакаа да ми ја

КАТА ВОЈНА ВО ГРЦИЈА: ЈОВАН МАНОВ

ампутираат раката. Ми дадоа опивка и ми рекоа да бројам за да видат дали таа делува. Сè сеќавам дека еден доктор Грк им рече на колегите: 'Ова е младо дете, да му ја оставиме раката барем нека му служи за украс, ако не за нешто друго. Броев до осум..., а кога се разбудив видов дека раката сè уште ми е на место. Моето патешествие продолжи по болниците во Албанија, Сук, Елбасан... На крајот на 1949 година дојде една комисија, нè прегледаа и околу Нова година од пристаништето во Драч 850 луѓе нè качија на бродови и тргнавме за Полска. Во бродот дојде некоја комисија, а претпоставените ни наредија да не се качуваме горе на палубата. Патувавме 11 дена. Кога пристигнавме во Полска, со воени камиони нè однесоа во болницата "250". Таму, како и во Албанија, бевме заведени под броеви, а не под име и презиме", раскажува Манов.

Во болницата во Полска останал речиси една година. Од неа изглегол во 1951 година и се вработил во претпријатие, кое било основано од државата, а наменето за работа на инвалидите. Во него се правеле обувки, чанти... Таму работеле и Грци и Македонци. Во претпријатието Манов работел од 1.1. 1951 година до август 1957 година, а потоа дошол во Скопје.

**ЈОВАН МАНОВ И
ВАСИЛ ТРПОВСКИ, УЧЕСНИЦИ
ВО ДАГ, КАКО РАНЕТИ
ИНВАЛИДИ НА ЛЕКУВАЊЕ ВО
ПОЛСКА ВО "БОЛНИЦАТА 250"**

Во главниот град ги сместиле во едно прифатилиште во Чаир, а потоа добиле стан во Автокоманда. Работниот век го продолжил во трговско претпријатие

за тутун кое, исто така, било наменето само за воени инвалиди. Денес зема боречка пензија.

За ветувањата на Комунистичката партија на Грција, Манов вели:

"КПГ многу ни ветуваше, дури ветуваше и отцепување на Егејска Македонија. Но, не добивме ништо, бевме поразени".

Што се однесува, пак, до контроверзите за улогата на Захаријадис во војната, тој потенцира:

"Ние, обичните луѓе, не бевме запознати со тоа, но на крај се дозна за разногласието меѓу Маркос и Захаријадис околу начинот на војување. Захаријадис беше за фронтално војување, а Маркос сакаше герилска војна. Тој велеше дека ние не сме подготвени за фронтовско војување и тврдеше дека на тој начин за еден месец ќе го изгубиме селото. Заради тоа и се скараа. Во 1948 година Бачор гореше, а монархофашистите фрлаа буриња бензин. Инаку, со Грците кои беа во редовите на ДАГ, немавме проблеми. Заедно војувавме, иако всушност тие се бореа за власт, а ние за правда", потенцира Манов.

(Серијата "Сеќавања" се реализира во соработка со Ташко Јованов)

R. РАФАЈЛОВСКИ
КОНСАЛТИНГ

НОВО
ПРЕТПЛАТЕНЕ СЕ

Во рамките на претплатата за 2005 година ќе го добиете засега *Единствено Мультимедијално CD* во Република Македонија од оваа проблематика. Комплетниот *P-Регистар* освен во печатената форма ќе го добиете и во електронска форма. Со инсталацијата на добивеното CD и по завршување на процедурата за неговото инсталирање Вие ќе имате можност секојдневно да го ажурирате P-Регистарот. По пат на најдобрата команда **АЖУРИРАЈ** со посетата на нашата веб страница дневно ќе ги внесувате измените, **ВЕДНАШ** по нивното објавување. Постојавата горлива тема за спорото пристигање на податоците е веќе минало до колку сте наши претплатници. Покрај ова ќе добиете уште едно CD на крајот на 2005 година со списанието *Репрезент* и *Даночен Практикум* со што трајно ќе ги сочувате списанијата.

Сето ова во рамките на истата цена од само 14.700 денари.

ПОЧИТУВАНИ КОМИТЕНТИ!

Пред Вас е попуцата на **РАФАЈЛОВСКИ КОНСАЛТИНГ** за претплатата на стручните списанија **РЕПРЕЗЕНТ** и **P-Регистар** за 2005 година. Списанието **РЕПРЕЗЕНТ** содржовски е многу разновидно, ги разработува сите најактуелни и најгорливи теми од секојдневното работење, почнувајќи од даноците, сметководството, фирмите, финансите, менаџментот, берзата, правото и многу други области. Во **ДАНОЧНИОТ ПРАКТИКУМ**, што го подготвуваме во рамките на списанието **РЕПРЕЗЕНТ**, нашите врни стручњаци од оваа област ги објаснуваат проблемите со кои се соочувате, за данокот на додадена вредност, за персоналниот данок, за данокот на добиток и данокот на имот, *Серијалното издание* на **РЕПРЕЗЕНТ** содржи упатства за составување на годишна сметка. *P-Регистарот* е во пластични кораци, со водички листови на основното издание во кое се содржани упатства и сите податоци што Ви се потребни во секојдневното работење и кои редовно ќе се ажурираат.

P-Регистарот е поделен на 8 дела и тоа:

- Ажурен регистар на прописи
- Надоместоци
- Прописи
- Уплатни сметки и шифри на плаќање
- Камати, коефициенти и стапки
- Курсни листи
- Плати
- Други информации

P-Регистар на мультимедијално CD! Списанието **РЕПРЕЗЕНТ** и **ДАНОЧНИОТ ПРАКТИКУМ** на мультимедијално CD!

На нашата веб страница ги добивате сите податоци со одговор од денешна шифра.

Корисниците ја минимално ажурираат!

ЕДНА ПРЕТПЛАТА ЗА:

- 25 СПИСАНИЈА
- 2 МУЛТИМЕДИЈАЛНИ CD-а
- 1 P-РЕГИСТАР
- 16 ДОПОЛНУВАЊА

Со волност
Вера Рафајловска

12 СПИСАНИЈА
РЕПРЕЗЕНТ

12 Броја
ДАНОЧЕН ПРАКТИКУМ

1 P-Регистар со
основна вложка

со преку
300
СТРАНИЦИ И

16
ДОПОЛНУВАЊА

1 Специјално
ИЗДАНИЕ

НОВО

2 Мултимедијални CD-а

**САМО ЗА
14.700 ДЕН**